Mirtse Zsuzsa

Sosemvolt sült gesztenyék

Úgy élte az életét, hogy nemhogy oldalra nem nézett, hanem hátra sem. Nem sajnálta a kihagyott nőket, nem sajgott a szíve a faros szomszédasszonyokért. Pisszenés nélkül szerette asszonyát, aki erős akaratú volt már zsenge lány korában is, és az idő csak erősítette a rágását: kordában tartotta a házat, a gyerekeket – mert azok is születtek az idők során. Ha elromlott valami, azt is ő szerelte meg.

A férfi szabadidejében egyáltalán nem foglalkozott villanyégők cserélésével, műszaki tárgyakkal, szereléssel és matematikai feladványokkal: Heinét, Novalist olvasott, Bachot és Mozartot hallgatott, megpróbálta kényelmessé tenni magának azt a biztonságos aranykalickát, amelynek pántjait az asszony hajlítgatta köré. Vasárnap mindig volt leves, forrón, ahogy szerette, és kenyeret is ehetett hozzá. Még a húsleveshez is. A bablevesben valahogy mindig kopogott a bab, és a birkapörkölt is kivétel nélkül főhetett volna még úgy fél órát.

„Miért nem tudja a tűzhelyen hagyni még?" – fortyogott magában sokszor, mert egyszer már evett volna egy vajpuha pörköltöt is, nem csak szívós húst, és az omlós bab is csak vágyálom maradt egész életében. De volt bab, volt pörkölt, szava ne legyen.

Az asszony úgy őrizte a családi tűzhely melegét, ahogy egykor Héra tette: folyamatosan védte a házat, a hazát, legszívesebben tehénné vagy medvévé változtatott volna minden nőt, aki a férfi mellett felbukkant ezért vagy azért. Liliom helyett muskátlit nevelgetett, és folyamatosan szenvedett gondolatban a férfi lehetséges földi szeretőitől, bár az halandó asszonyt megközelíteni sem mert.

A férfinak egyetlen magányos szenvedélye volt: ha nagyon ki akart rúgni a hámból, titokban képzőművészeti albumokat nézegetett – igaz, azok az albumok az erdőben hentergő görög nimfáknál már maguktól kinyíltak. Különösen szerette Renoir egyik nimfáját, akinek puha teste és butácska feje volt, de mindez nem zavarta őt: elvarázsolta a patakban fekvő, fehér húsú női test, a lusta életszeretet, az omlatagság, az odaadó tekintet. Hogy mit csinált volna ezzel

Mirtse Zsuzsa (1967) író, költő, szerkesztő. Utóbbi kötete: *Sötétkamra. Előhívott versek* (Magyar Napló Kiadó, 2013).

a nimfával képzeletben, azt én nem tudom, talán vad dolgokat. Gyömöszölte volna a hurkás karját, combját, gondolom, és tovább ne is menjünk, ez már tényleg az ő dolga.

Egyszer aztán, amikor végképp nem számított már arra, hogy még rá is vetődik napsugár, megcsapta őt a váratlan, orvul támadó tavasz. A közeli boltban érte őt utol, ahová kivételesen ő ment be, bár ez nem volt szokása. A pénztár előtti sorban vette észre maga előtt a nőt, aki a bevásárlókosarával ügyetlenkedett, próbálta az árukat valamiféle észszerű rendbe tenni. Olyan törékeny és olyan elesett volt… Vagy legalábbis ilyennek szerette volna látni őt. Felbuzgott benne a férfierő, várvédő vitéznek, harcosnak érezte magát.

„Segíthetek?", kérdezte, s választ sem várva kezdte átrendezni a szekeret. A nő zavartan mosolygott, köszönetet mondott (a másik úgy hallotta: rebegett). A férfi az órájára nézett: háromnegyed hat volt.

Másnap otthon ő maga ajánlotta fel, hogy hozna lisztet, tejet, jól fog esni neki a séta, és a keze sem törik le attól, ha időnként ő vásárol.

A boltban volt már fél hatkor. Húzta az időt, fölösleges alapossággal bogarászta át a termékeken az „Összetevők" részt, mintha bármikor is érdekelte volna, hogy miből tákolják össze azt, ami az asztalára kerül.

Hat óra előtt néhány perccel aztán átfújt a tavaszi szél a bolton.

„Végem van!", gondolta a férfi, és rögvest a nő irányába kezdte el tolni a szekerét. Ő is a teáspolcon bogarászott hosszasan, hirtelen érdeklődést tapasztalt magán az egészséges élelmiszerek iránt is, végül addig ügyeskedett, amíg megint a nő mögé kerülhetett a sorban. És ez így ment onnantól kezdve napról napra: rákapott a kényszervásárlásokra. Ugyanakkor hirtelen egyenesen kezdte tartani újra magát (otthon szinte kizárólag slattyogva és kicsit meghajlított háttal járt), fekvőtámaszokat kezdett nyomni felkelés után, lefekvés előtt.

Azokban a hetekben szigorúan figyelt arra, hogy az asszony elaludjon előtte – nem volt kedve a trubadúrgyakorlatokhoz, csak a nőre gondolt sóvárogva és hasztalanul. Kereste a társaságát. Készségeskedett nála, kisebb-nagyobb felajánlásokat tett, még a mosógépét is meg akarta szerelni hátha sikerül alapon, amikor a nő elpötyögtette sorban állás közben, hogy az éppen nem működik napok óta. Nélkülözhetetlenné akarta tenni magát a nő életében. Megcsavarta őt a váratlan érzés: arca kipirult, spriccelős kölnit tartott az aktatáskájában, amelyet persze a boltba is vitt magával, és az állandó nyakkendők helyett rátalált a könnyű pulóverekre, garbókra.

Otthon az asszony eleinte csak zavartan nevetgélt, amikor különleges csomagolású teák jelentek meg a polcon, tejdesszert a hűtőben, különös formájú tésztácskák a kamrában (egészen finom ez, te, ilyet hozhatnál máskor is!), aztán egyszer csak fura gondolatai támadtak, mert azért csak szemet szúrt neki a változás. Majd egy borongós reggelen a szőnyeg szélére állította a férfit, aki megtörten vallott a semmiről. Arról, ami sosem következett be.

„Gondolatbűn!" – sistergett az asszony, és mélyen fel volt háborodva, hogy képzeletben csalják. Mert csalták. A férfi képzeletben már felfalta azt a másik

nőt, kigabalyította, mint az összecsomózott kötelet, a fantáziájában bejárta vele a horvát tengerpartot (a spanyolig azért mégsem merészkedett el), voltak kulcsos házban a Bakonyban, sült gesztenyét vettek a Vörösmarty téren, lekiabáltak az alattuk ágaskodó fáknak a libegőről, vízibicikliztek a Balaton közepén, felmásztak a Gellérthegy tetejére a kacskaringós, kifestett Szív útján, ágyból nézték a filmet pattogatott kukoricát majszolgatva, mindazt megtette, ami az asszonnyal kapcsolatban soha eszébe se jutott. Jó, egyszer a feleségének is akart sült gesztenyét venni, de az csírájában fojtotta el az ötletét, mondván, kilopják az ember szemét, öt darabért stanicliben nem fog kiadni egy halom pénzt, nem evett ő meszet. Így a férfi sosem kóstolta meg az utcai sült gesztenyét, nem törölte maszatos ujját kabátzsebének bélésébe a kivilágított, lampionokkal teleaggatott tér sarkán (hóval belepett padon ülve), és természetesen forralt, fűszeres bort sem ivott hozzá műanyag pohárból (szemérmetlen áron) soha.

Ez a nő lett számára maga az élet. A meg nem élt, elképzelt élet. Vonzotta az, hogy a nő Harmónia fantázianévre hallgató teát ivott – a bevásárlókosara szerint. Otthon szigorúan mindig a legolcsóbb fekete teát készítették gyári citromlével, cukorral, előre beízesítve, abból állt egy fazéknyi a tűzhelyen, a lábason tányér, rajta merőkanál. A nő táskájába mindig mindenféle szépen becsomagolt kis termékek kerültek a kosárból, csupa nem létfeltétel apróság. Illatos volt, és elragadó, míg az asszonyt hétvégeken átlengte egy halk, köményes kolbászszag, mert azt evett reggelire olyankor. Érdekes, régen ez nem zavarta őt, mi több, tetszett neki, hogy a másik odavolt a vaskos ételekért. Így meg is vastagodott a dereka az évek során, nem vészesen, de azért mégiscsak, igaz, a férfi is növesztett egy kis pocakot a szegycsontja alá.

Azt tudta, hogy két életet nem élhet, neki olyat nem szabad. Néhány pillanatig átfutott a fején egyszer, hogy összecsomagol, eltesz pár könyvet, alsónadrágot, inget, bérel magának egy legénylakást valahol a belvárosban, talán még egy dakszlit is beszerez, és új életet kezd, de aztán elhessegette magától a változtatás kósza gondolatát is. Öreg fát nem szabad átültetni már. Igazából nem is akart volna maga mögött hagyni mindent, mert alapvetően szeretett otthon élni – hanem bővíteni lett volna jó. Hogy amit az asszonynak megvallott, a saját, elveszített lehetőségeik voltak. A Bakony, a karácsonyi vásár, de még a Szív útja is.

Aztán régi képek jutottak eszébe, egy karcos, téli reggel emléke. Az asszony a kis serpenyőt tűzre rakta, felforrósította benne az előző nap kisütött füstölt szalonna maradék zsírját. Hátrasimította szorosan összefogott haját, nem mintha egyetlen hajszál is szabadon kerengett volna belőle. A fagyos zsír szépen olvadt ki, egyre kisebb szigetté zsugorodott, jó illatok áradtak szét a kicsi konyhában. Tojást vert fel, arca kipirult közben, ráöntötte a sistergő zsírra, a széléről húzta befelé. Éppen addig sütötte, ahogy a férfi szerette: nem szárazra, hanem kissé olvatagon hagyva. Kicsomagolta a konyharuhából a kenyeret, öles karéjnyi szeletet vágott mellé, a tojást tányérra csúsztatta, úgy rakta elé a terítővel letakart asztalra. Végül pirospaprikát is szórt a tetejére, mintha egy égi szitából háztetőket havazott volna be vörös hóval.

„Egyél, mindjárt indulnod kell” – sürgette szeretettel, majd bekapta a kolbász csutkáját.

„Ezt szereti…” – gondolta magában a férfi, aztán az öreg komód jutott az eszébe, meg a kedvenc fotelja.

„Hoznál abból a jóféle tokaszalonnából, amiből a múltkor vettél?” – kérdezte az asszony egy ábrándos csütörtökön, úgy fél hat körül.

„Nem, nem megyek többé vásárolni. Soha többé” – mondta határozottan a férfi. „Az a nő dolga.”

A másik maga elé nézett, látszott, hogy erősen gondolkodik, de nem szólt semmit. Csöndesen tett-vett tovább. Csöndes este volt. A férfi odament a könyvespolchoz, és leemelt egy csomag szivarkát. Néhány hete vette meg magának, nem bírt ellenállni neki, holott legénykora óta nem szívott semmit – de aztán végül is nem bontotta meg, csak feltette a könyvei tetejére, a polcra. Ma úgy érezte, megnyitja azt a dobozt, eljött az ideje ennek is. Vette a kabátját, hogy kisétáljon a ház elé vagy az erkélyre, ahol nem zavar senkit a füst.

„Maradj csak bent csak nyugodtan”, szólalt meg végre az asszony. „Elvégre itthon vagy. Majd kiszellőztetünk.”

Másnap az asszony arra lett figyelmes, hogy kosarába valahogy becsempésződtek olyan dolgok is, amelyeket addig került, mint ördög a tömjénfüstöt: sós mogyoró, egy flakon habfürdő, egy-két mihaszna apróság. Levett egy doboz zöld teát is a polcról, aztán visszatette, mert annak tényleg olyan az íze, mint az olvadt halnak, de néhány színes gyertyával megajándékozta magát. Hazafelé megállt egy kicsit a parkban, nézte, hogyan kergetőznek egymással a kutyák, és közben arra gondolt, hogy hétvégén jó lenne kimozdulnia valahová. Mondjuk, felmenni a Gellérthegyre, az nincs is messze. A kacskaringós úton. Végig fogja járni, egyedül.

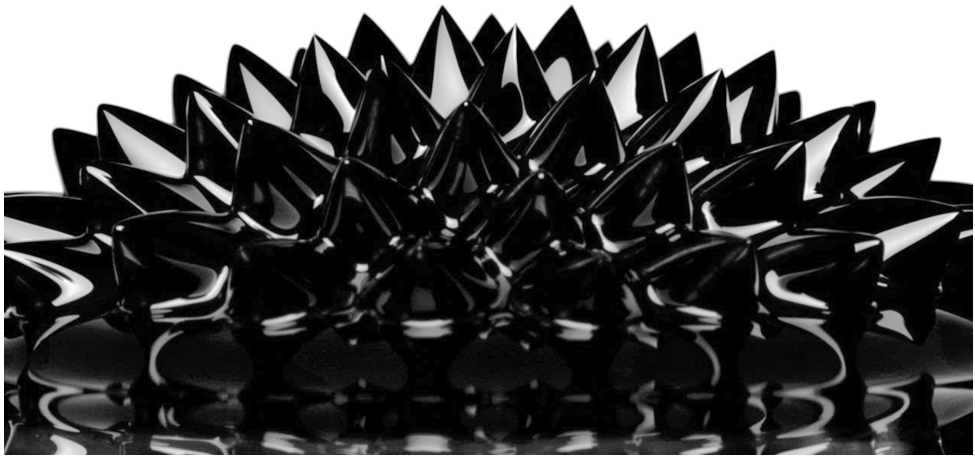

Magnetizált ferrofluid rezgés (Kodama Sachiko, Japán)